

WOŚ.6220.10.11.2021

Decyzja

Na podstawie art. 71 ust. 2 pkt 2, art. 73 ust. 1, art. 75 ust. 1 pkt 4, art. 84 ust. 1 a, art. 85 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.), § 3 ust. 1 pkt 62 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735), po wszczęciu z wniosku Pana Radosława Mochalskiego Kierownika Wydziału Inwestycji Urzędu Gminy Ryńsk, ul. Mickiewicza 21, 87-200 Wąbrzeźno, postępowania administracyjnego o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na przebudowie i rozbudowie drogi gminnej Nr 070307C Ludowice – Zieleń, gm. Ryńsk

Orzekam

I. Stwierdzam brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na przebudowie i rozbudowie drogi gminnej Nr 070307C Ludowice – Zieleń, gm. Ryńsk.

II. Określam warunki, wymagania i obowiązki związane z realizacją przedsięwzięcia:

1. Istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:
 - 1) W celu minimalizacji i ograniczenia oddziaływań związanych z emisją hałasu, wibracji i zanieczyszczeń do powietrza, uciążliwe prace budowlane (przede wszystkim prace hałaśliwe oraz związane z wykorzystywaniem ciężkiego sprzętu/transportu) w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem, prowadzić wyłącznie w porze dziennej, tj. w godzinach 6⁰⁰ – 22⁰⁰, z wyjątkiem prac wymagających ciągłości technologicznej (typu betonowanie).
 - 2) Transportować materiały pyłące samochodami, których skrzynia ładunkowa wyposażona zostanie w oponę lub inne zabezpieczenie ograniczające pylenie transportowanego materiału.
 - 3) Celem zabezpieczenia gruntu oraz wód podziemnych i powierzchniowych przed zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi, podczas realizacji inwestycji używać wyłącznie sprawnego sprzętu i monitorować ewentualne wycieki substancji ropopochodnych, które mogą powstać w wyniku awarii.
 - 4) Zabiegi związane z konserwacją, naprawami i postojami maszyn i urządzeń należy wykonywać w miejscach do tego odpowiednio przystosowanych, o podłożu zabezpieczonym przed przedostaniem się do gruntu i wód podziemnych zanieczyszczeń.
 - 5) Na etapie realizacji przedsięwzięcia, zapewnić dostępność sorbentów. W przypadku wycieku substancji niebezpiecznych, zanieczyszczony grunt lub zużyty sorbent zebrać i przekazać uprawnionym odbiorcom odpadów.
 - 6) Ewentualne zaplecze budowy oraz miejsca składowania materiałów budowlanych lub postoju pojazdów i maszyn zorganizować na terenie utwardzonym lub posiadającym szczelną nawierzchnię:
 - a) poza terenami chronionymi akustycznie,
 - b) poza obszarami leśnymi,
 - c) w odległości co najmniej 10 m od rzek, cieków i zbiorników wodnych oraz obszarów podmokłych.
 - 7) Wytworzone odpady należy posegregować i gromadzić w kontenerach (pojemnikach) do czasu ich zapelnienia, następnie przekazać uprawnionym odbiorcom. Kontenery (pojemniki)

zabezpieczyć przed opadami atmosferycznymi.

- 8) Inwestycję zrealizować w sposób wykluczający możliwość zniszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia użytku ekologicznego, zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowej drogi, na terenie działki ewid. nr 3087/4 obręb 0005 Ludowice.
- 9) W celu uniknięcia przypadkowego naruszenia ww. użytku ekologicznego, w czasie prowadzenia prac w jego sąsiedztwie, wygrodzić obszar użytku ekologicznego (wzdłuż granicy, od strony drogi i obszaru robót), np. poprzez zastosowanie taśmy ostrzegawczej. Wygrodzenie wykonać w sposób wykluczający naruszenie użytku ekologicznego oraz zdemontować po zakończeniu prac.
- 10) Wycinkę drzew i krzewów kolidujących z realizacją planowanego przedsięwzięcia, prowadzić poza okresem lęgowym ptaków, przypadającym od 1 marca do 31 sierpnia. Prowadzenie przedmiotowych prac w okresie lęgowym jest możliwe wyłącznie pod warunkiem potwierdzenia przez specjalistę przyrodnika – ornitologa, braku zajęcia siedlisk gatunków chronionych, objętych planowaną wycinką. Kontrola zajęcia siedlisk powinna zostać przeprowadzona nie wcześniej niż 2 dni przed rozpoczęciem prac. W przypadku wykrycia lęgów gatunków chronionych wycinka nie może być przeprowadzona do czasu stwierdzenia przez nadzór ornitologiczny wyprowadzenia młodych z gniazda.
- 11) Zadrzewienia pozostające w zasięgu prac i niepodlegające usunięciu, zabezpieczyć na czas prowadzenia robót przed przypadkowym uszkodzeniem, w tym przed:
 - a) możliwością mechanicznego uszkodzenia, np. poprzez odeskowanie pni drzew,
 - b) fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygrodzenie obszaru występowania krzewów,
 - c) przesuszeniem bryły korzeniowej, np. poprzez zastosowanie mat ograniczających transpirację oraz prowadzenie wykopów w ich sąsiedztwie krótkimi odcinkami, ograniczając czas otwarcia wykopów,
 - d) mechanicznym uszkodzeniem bryły korzeniowej poprzez prowadzenie prac w bezpośrednim sąsiedztwie systemów korzeniowych drzew i krzewów w sposób ręczny, o ile pozwala na to technologia prac. Powstałe ewentualne uszkodzenia mechaniczne pni i korzeni zabezpieczyć preparatem grzybobójczym.
- 12) Z uwagi na wycinkę zadrzewień, zapewnić wykonanie nasadzeń zastępczych w ilości odpowiadającej ilości zadrzewień usuwanych, uwzględniając warunki siedliskowe w miejscu wykonania ww. nasadzeń i wymagania ekologiczne stosowanych do nasadzeń gatunków oraz stosując gatunki rodzime.
- 13) W ramach realizacji inwestycji, oczyścić i udroźnić istniejące przepusty drogowe, celem poprawy warunków potencjalnej migracji i przemieszczania się małych zwierząt.
- 14) Miejsca skrzyżowań drogi z wodami powierzchniowymi zabezpieczyć przed przedostaniem się zanieczyszczeń mogących zablokować przepływ lub doprowadzić do skażenia wody.

III. Charakterystyka przedsięwzięcia stanowi załącznik do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzasadnienie

Pan Radosław Mochalski Kierownik Wydziału Inwestycji Urzędu Gminy Ryńsk, ul. Mickiewicza 21, 87-200 Wąbrzeźno, zwrócił się wnioskiem z dnia 12 maja 2021 r. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na przebudowie i rozbudowie drogi gminnej Nr 070307C Ludowice – Zieleń, gm. Ryńsk.

Przedmiotowe zamierzenie stanowi przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wymienione w § 3 ust. 1 pkt 62 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.: „drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody”, ponieważ łączna długość przebudowywanych i rozbudowywanych dróg wyniesie około 4,9 km. Odstąpiono od oceny zgodności przedmiotowego zamierzenia z ustaleniami miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego, ponieważ inwestycja dotyczy przebudowy i rozbudowy drogi publicznej, która w myśl art. 80 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.) nie wymaga stwierdzenia zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami ww. planu, jeżeli został on uchwalony.

W toku prowadzonego postępowania Wójt Gminy Ryńsk zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 cyt. ustawy wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wąbrzeźnie oraz Dyrektora Zarządu Zlewni w Toruniu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o wyrażenie opinii, co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wezwał Wójta Gminy Ryńsk o uzupełnienie karty informacyjnej przedsięwzięcia. Uzupełnienia dokonano pismami z dnia 28 czerwca 2021 r., znak:WOŚ.6220.10.7.2021, 15 lipca 2021 r., znak:WOŚ6220.10.8.2021 oraz 23 lipca 2021 r., znak:WOŚ.6220.10.10.2021. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w postanowieniu z dnia 2 sierpnia 2021 r., znak: WOO.4220.524.2021.DK wyraził opinię, że dla przedsięwzięcia polegającego na przebudowie i rozbudowie drogi gminnej nr 070307C Ludowice – Zieleń, gmina Ryńsk, nie istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, jednocześnie stosownie do art. 64 ust. 3a cyt. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.) wskazał warunki i obowiązki, jakie należy zawrzeć w treści decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:

- 1) W celu minimalizacji i ograniczenia oddziaływań związanych z emisją hałasu, wibracji i zanieczyszczeń do powietrza, uciążliwe prace budowlane (przede wszystkim prace hałaśliwe oraz związane z wykorzystywaniem ciężkiego sprzętu/transportu) w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem, prowadzić wyłącznie w porze dziennej, tj. w godzinach 6⁰⁰ – 22⁰⁰, z wyjątkiem prac wymagających ciągłości technologicznej (typu betonowanie).
- 2) Transportować materiały pyłące samochodami, których skrzynia ładunkowa wyposażona zostanie w oponczę lub inne zabezpieczenie ograniczające pylenie transportowanego materiału.
- 3) Celem zabezpieczenia gruntu oraz wód podziemnych i powierzchniowych przed zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi, podczas realizacji inwestycji używać wyłącznie sprawnego sprzętu i monitorować ewentualne wycieki substancji ropopochodnych, które mogą powstać w wyniku awarii.
- 4) Na etapie realizacji przedsięwzięcia, zapewnić dostępność sorbentów. W przypadku wycieku substancji niebezpiecznych, zanieczyszczony grunt lub zużyty sorbent zebrać i przekazać uprawnionym odbiorcom odpadów.
- 5) Ewentualne zaplecze budowy oraz miejsca składowania materiałów budowlanych lub postoju pojazdów i maszyn zorganizować na terenie utwardzonym lub posiadającym szczelną nawierzchnię:
 - a) poza terenami chronionymi akustycznie
 - b) poza obszarami leśnymi,
 - c) w odległości co najmniej 10 m od rzek, cieków i zbiorników wodnych oraz obszarów podmokłych.
- 6) Inwestycję zrealizować w sposób wykluczający możliwość zniszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia użytku ekologicznego, zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowej drogi, na terenie działki ewid. nr 3087/4 obręb 0005 Ludowice.
- 7) W celu uniknięcia przypadkowego naruszenia ww. użytku ekologicznego, w czasie prowadzenia prac w jego sąsiedztwie, wygrodzić obszar użytku ekologicznego (wzdłuż granicy, od strony drogi i obszaru robót), np. poprzez zastosowanie taśmy ostrzegawczej. Wygrodzenie wykonać w sposób wykluczający naruszenie użytku ekologicznego oraz

zdemontować po zakończeniu prac.

- 8) Wycinkę drzew i krzewów kolidujących z realizacją planowanego przedsięwzięcia, prowadzić poza okresem lęgowym ptaków, przypadającym od 1 marca do 31 sierpnia. Prowadzenie przedmiotowych prac w okresie lęgowym jest możliwe wyłącznie pod warunkiem potwierdzenia przez specjalistę przyrodnika – ornitologa, braku zajęcia siedlisk gatunków chronionych, objętych planowaną wycinką. Kontrola zajęcia siedlisk powinna zostać przeprowadzona nie wcześniej niż 2 dni przed rozpoczęciem prac. W przypadku wykrycia lęgów gatunków chronionych wycinka nie może być przeprowadzona do czasu stwierdzenia przez nadzór ornitologiczny wyprowadzenia młodych z gniazda.
- 9) Zadrzewienia pozostające w zasięgu prac i niepodlegające usunięciu, zabezpieczyć na czas prowadzenia robót przed przypadkowym uszkodzeniem, w tym przed:
 - a) możliwością mechanicznego uszkodzenia, np. poprzez odeskowanie pni drzew,
 - b) fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygradzenie obszaru występowania krzewów,
 - c) przesuszeniem bryły korzeniowej, np. poprzez zastosowanie mat ograniczających transpirację oraz prowadzenie wykopów w ich sąsiedztwie krótkimi odcinkami, ograniczając czas otwarcia wykopów,
 - d) mechanicznym uszkodzeniem bryły korzeniowej poprzez prowadzenie prac w bezpośrednim sąsiedztwie systemów korzeniowych drzew i krzewów w sposób ręczny, o ile pozwala na to technologia prac. Powstałe ewentualne uszkodzenia mechaniczne pni i korzeni zabezpieczyć preparatem grzybobójczym.
- 10) Z uwagi na wycinkę zadrzewień, zapewnić wykonanie nasadzeń zastępczych w ilości odpowiadającej ilości zadrzewień usuwanych, uwzględniając warunki siedliskowe w miejscu wykonania ww. nasadzeń i wymagania ekologiczne stosowanych do nasadzeń gatunków oraz stosując gatunki rodzime.
- 11) W ramach realizacji inwestycji, oczyścić i udrożnić istniejące przepusty drogowe, celem poprawy warunków potencjalnej migracji i przemieszczania się małych zwierząt.

Stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zostało w pełni uwzględnione w treści niniejszej decyzji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wąbrzeźnie w opinii z dnia 27 maja 2021 r., znak: NNZ.9022.3.5.12.2021, stwierdził, że dla powyższego przedsięwzięcia nie ma konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Dyrektor Zarządu Zlewni w Toruniu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w opinii z dnia 26 maja 2021 r., znak: GD.ZZŚ.5.435.7256.2021.WL nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania ww. przedsięwzięcia na środowisko i wskazał na konieczność uwzględnienia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach warunków i wymagań:

1. Na terenie robót używać wyłącznie sprawnego sprzętu i monitorować ewentualne wycieki substancji ropopochodnych, które mogą powstać w wyniku konserwacji i awarii sprzętu.
2. Zabiegi związane z konserwacją, naprawami i postojami maszyn i urządzeń należy wykonywać w miejscach do tego odpowiednio przystosowanych, o podłożu zabezpieczonym przed przedostaniem się do gruntu i wód podziemnych zanieczyszczeń.
3. W celu neutralizacji wycieków substancji chemicznych i ropopochodnych należy na bieżąco usuwać je z wykorzystaniem sorbentów, których odpowiednia ilość powinna być stale zagwarantowana na terenie robót.
4. Wytworzone odpady należy posegregować i gromadzić w kontenerach (pojemnikach) do czasu ich zapelnienia, następnie przekazać uprawnionym odbiorcom. Kontenery (pojemniki) zabezpieczyć przed opadami atmosferycznymi.
5. Miejsca skrzyżowań drogi z wodami powierzchniowymi zabezpieczyć przed przedostaniem się zanieczyszczeń mogących zablokować przepływ lub doprowadzić do skażenia wody.

Stanowisko Dyrektora Zarządu Zlewni w Toruniu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, które częściowo pokrywało się ze stanowiskiem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, zostało w pełni uwzględnione w treści niniejszej decyzji.

Wójt Gminy nie stwierdzając potrzeby przeprowadzenia dla przedmiotowego przedsięwzięcia oceny oddziaływania na środowisko uwzględnił poza wymienionymi opiniami stosownie do art. 85

ust. 2 pkt 2 cyt. ustawy uwarunkowania, o których mowa w art. 63 ust. 1 uznając, iż nie przemawiają one za przeprowadzeniem oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

1. W zakresie rodzaju i charakterystyki przedsięwzięcia.

Inwestycję zaplanowano na terenie miejscowości Ludowice i Zieleń położonych w gminie Ryńsk, powiat wąbrzeski. Przedsięwzięcie będzie polegało na przebudowie i rozbudowie, biegnącej od drogi powiatowej nr 1720C do linii kolejowej nr 353, istniejącej drogi gminnej nr 070307C relacji Ludowice - Zieleń o nawierzchni ulepszonej kruszywem łamanym, jej włączeniu w obręb skrzyżowania z drogą powiatową nr 1720C oraz przebudowie i rozbudowie skrzyżowań przedmiotowej drogi z drogami gminnymi nr 070313C, 070306C, 070273C.

Przewidziana długość przebudowy i rozbudowy dróg wynosi około 4,9 km. Inwestycja przebiegać będzie głównie wśród terenów rolnych i leśnych, w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej. Droga ma znaczenie lokalne – umożliwia dojazd do zlokalizowanych wzdłuż niej zabudowań oraz do dróg powiatowych.

Przedmiotowa droga posiada obecnie nawierzchnię wzmocnioną kruszywem wapiennym, o szerokości 3-4 m, w złym stanie technicznym. Występują liczne ubytki.

W ramach przebudowy i rozbudowy wykonana zostanie konstrukcja drogi klasy D (dojazdowej), o kategorii ruchu KR1 i prędkości projektowej wynoszącej 30 km/h.

Ułożona zostanie nowa, bitumiczna nawierzchnia jezdni o szerokości 4-5 m. Szerokość poboczy wyniesie 2 x 0,75 m (w tym 0,5 m jako wzmocnione kruszywem oraz 0,25 m jako gruntowe). Przewidziano pochylenie poprzeczne jezdni na odcinku prostym wynoszące 2% (dwustronne i jednostronne). Zrealizowane zostaną również zjazdy o nawierzchni utwardzonej oraz odtworzone i oczyszczone rowy przydrożne. Ponadto, przewiduje się wykonanie chodników, w tym peronu przystankowego oraz prace w obrębie skrzyżowań z innymi drogami, w tym drogą powiatową nr 1720C.

Zakłada się wykorzystanie normatywnych ilości surowców i materiałów, w tym wody (pobieranej z gminnej sieci wodociągowej), mieszanki mineralno-bitumicznej, emulsji asfaltowej, kruszywa, piasku, kostki betonowej, a także paliw i energii elektrycznej.

Zakres prac i rodzaj technologii zostały uznane za optymalne pod względem środowiskowym, ekonomicznym i wytrzymałościowym. Nastąpi także wyraźna poprawa odwodnienia jezdni.

Przebudowa i rozbudowa dróg nie należy do kategorii zakładu o zwiększonym bądź dużym ryzyku pojawienia się awarii przemysłowej, w myśl rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U.z 2016 r., poz. 138 t.j.).

Zadanie będzie powiązane funkcjonalnie z istniejącą już siecią dróg przebiegającą jednak w obrębie innych pasów drogowych. W najbliższym czasie nie są planowane budowy lub przebudowy odcinków dróg, z którym krzyżuje się planowana do przebudowy i rozbudowy droga w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia. Zatem na etapie realizacji nie powinno zachodzić zjawisko kumulowania się oddziaływań istniejącej sieci drogowej z planowaną do przebudowy i rozbudowy drogą w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia.

Nieznaczne skumulowane oddziaływanie może wystąpić w czasie prowadzenia robót, tj. emisji hałasu i zanieczyszczenia powietrza od pojazdów poruszających się po drogach.

Projektowane zamierzenie zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji nie niesie za sobą ryzyka wystąpienia poważnej katastrofy naturalnej z uwagi na lokalizację, używane do przebudowy materiały i technologię robót.

Podczas realizacji przedsięwzięcia wystąpi emisja gazów cieplarnianych, głównie dwutlenku węgla, w związku z pracą ciężkiego sprzętu i środków transportu materiałów wykorzystywanych do dokonania przebudowy i rozbudowy. Emisja ta będzie krótkotrwała i o niewielkim lokalnym zasięgu, czyli będzie mało znacząca. Natomiast na etapie eksploatacji, dzięki nowej nawierzchni nastąpi poprawa płynności ruchu, co przełoży się na zmniejszenie ilości spalanej paliwa, tym samym emisji gazów odpowiedzialnych za powstawanie efektu cieplarnianego (przede wszystkim dwutlenku węgla). Z uwagi na lokalny charakter drogi oraz niewielkie natężenie ruchu nie przewiduje się wpływu zamierzenia na klimat.

Przy przebudowie i rozbudowie oraz utrzymaniu drogi będą stosowane technologie i materiały, dostosowane do warunków klimatycznych występujących w Polsce.

Analizowany odcinek drogi gminnej nadal będzie funkcjonować w drogowym układzie lokalnym, wykorzystywany przede wszystkim na potrzeby dojazdu do nieruchomości położonych w jej pobliżu. Nie przewiduje się, aby w związku z wykonaniem przebudowy i rozbudowy drogi nastąpił znaczący wzrost natężenia ruchu. Nadal pozostanie to ruch o małym natężeniu. Przedsięwzięcie zakłada polepszenie komfortu i warunków jazdy poprzez poprawę jej parametrów technicznych. Przebudowa i rozbudowa nie zmieni układu komunikacyjnego sieci drogowej.

Przedsięwzięcie jest położone poza terenami osuwisk oraz zagrożonymi podtopieniami i wystąpieniem powodzi.

Realizacja inwestycji wiąże się z wytwarzaniem m.in. odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych z grupy 17 według katalogu odpadów, zawartego w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r., poz. 10 t.j.). Powstawać mogą także odpady komunalne, związane ze sferą bytową pracowników (grupa 20) oraz odpady opakowaniowe (grupa 15).

Gospodarka odpadami prowadzona będzie zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i zasadą minimalizacji ich ilości. Wszystkie odpady, powstające podczas prac budowlanych gromadzone będą w sposób selektywny w wyznaczonych i przystosowanych do tego celu miejscach, a następnie z odpowiednią częstotliwością przekazywane do odzysku lub unieszkodliwiania podmiotom posiadającym stosowne pozwolenia.

Rodzaj i ilość wytwarzanych odpadów nie będą miały znaczącego negatywnego wpływu na środowisko przy zachowaniu podstawowych zasad gospodarowania odpadami, tj. hierarchii sposobów postępowania z odpadami zawartej w art. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r., poz. 779 ze zm.).

Nie przewiduje się konieczności rozbiórki budynków lub innych obiektów kubaturowych. Ewentualne prace rozbiórkowe ograniczą się do elementów drogi i pasa drogowego.

2. W zakresie usytuowania przedsięwzięcia, z uwzględnieniem możliwego zagrożenia dla środowiska, w szczególności przy istniejącym użytkowaniu terenu, zdolności samooczyszczania się środowiska i odnawiania się zasobów naturalnych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz uwarunkowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zamierzenie nie wiąże się ze zniszczeniem lub naruszeniem terenów leśnych, podmokłych, bagiennych i torfowiskowych. Nie stwierdza się negatywnego wpływu w zakresie zachowania różnorodności biologicznej.

Na terenie projektowanego zadania nie występują obszary wodno-błotne, inne obszary o płytkim zaleganiu wód podziemnych, w tym siedliska łąkowe oraz ujścia rzek, obszary wybrzeży i środowisko morskie, górskie lub leśne, strefy ochronne ujęć wód i zbiorników wód śródlądowych, obszary, na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone lub istnieje prawdopodobieństwo ich przekroczenia, a także obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne, o znacznej gęstości zaludnienia, przylegające do jezior, uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej. Inwestycja przebiega częściowo przez obszary leśne lub w ich bezpośredniej bliskości.

Teren realizacji przedsięwzięcia znajduje się poza granicami głównych zbiorników wód podziemnych, obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, a także poza strefami ochronnymi ujęć wód na potrzeby zaopatrzenia ludności.

Przedmiotowa inwestycja zlokalizowana jest w obszarze dorzecza Wisły, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911 t.j.). Zamierzenie znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem PLGW200038, zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd oceniono jako dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych.

Wschodni odcinek omawianej drogi graniczy bezpośrednio z obszarem jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem PLGW200039, zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły. Stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd oceniono jako dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych.

Przedsięwzięcie znajduje się w obszarze jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem PLRW20001728984 – „Bacha do Zgniłki ze Zgniłką”, zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, ta JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. osiągnięcia co najmniej dobrego stanu ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych.

Wschodni odcinek omawianej drogi graniczy bezpośrednio z obszarem jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonym europejskim kodem PLRW20001828929 – „Struga z jeziorem Zamkowym”, zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły. Ta JCWP posiada status naturalnej części wód, której stan oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. osiągnięcia co najmniej dobrego stanu ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych.

Na etapie budowy głównymi przyczynami zanieczyszczenia wód i gleby mogą być spływy deszczowe oraz roztopowe z terenu budowy, a także wypłukiwane zanieczyszczenia z materiałów używanych do budowy. W celu zabezpieczenia gruntu oraz wód podziemnych i powierzchniowych przed zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi, podczas realizacji inwestycji używany będzie wyłącznie sprawny sprzęt i monitorowane będą ewentualne wycieki substancji ropopochodnych, które mogą powstać w wyniku awarii.

Nie przewiduje się konieczności utworzenia zaplecza budowy. Jednak w razie zajścia takiej potrzeby, tymczasowe zaplecze budowy oraz miejsca składowania materiałów budowlanych lub postoju pojazdów i maszyn zostaną zorganizowane na terenie utwardzonym lub posiadającym szczelną nawierzchnię:

- poza terenami chronionymi akustycznie,
- poza obszarami leśnymi,
- w odległości co najmniej 10 m od rzek, cieków i zbiorników wodnych oraz obszarów podmokłych.

Powyższe ma na celu ograniczenie zagrożenia zanieczyszczenia środowiska wodno-gruntowego na etapie prac budowlanych.

Na etapie realizacji przedsięwzięcia, zapewniona zostanie dostępność sorbentów.

W przypadku wycieku substancji niebezpiecznych, zanieczyszczony grunt lub zużyty sorbent należy zebrać i przekazać uprawnionym odbiorcom odpadów.

Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych nastąpi, tak jak obecnie, powierzchniowo do gruntu w pas drogowy, za pomocą nadanych spadków podłużnych i poprzecznych, w tym do rowów drogowych. W ramach przedsięwzięcia nie planuje się podczyszczania wód opadowych i roztopowych, pochodzących z jezdni.

Na etapie realizacji zostaną wykorzystane przenośne toalety z bezodpływowym zbiornikiem na ścieki, których opróżnianiem zajmować się będzie specjalistyczna firma, posiadająca stosowne zezwolenie.

W związku z projektowanym zakresem prac, polegającym w szczególności na zmianie nawierzchni jezdni, nie przewiduje się prowadzenia głębokich wykopów, a tym samym naruszenia istniejących warunków hydrogeologicznych, w tym warstw wodonośnych. Zakłada się prowadzenie prac ziemnych związanych z korytowaniem pod warstwy konstrukcyjne do głębokości około 50 cm p.p.t.

Planowane przedsięwzięcie nie znajduje się na obszarze stref ochronnych ujęć wód ani na obszarze ochronnym zbiorników wód śródlądowych. Nie jest zlokalizowane na obszarze szczególnie zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Z uwagi na rodzaj, zakres i lokalizację przedsięwzięcia stwierdza się, że przy zastosowaniu rozwiązań opisanych w Kip, jego realizacja i eksploatacja nie wpłynie negatywnie na ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w ww. Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Teren, na którym przewidziano realizację przedsięwzięcia nie jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

3. W zakresie rodzaju i skali możliwego oddziaływania na środowisko.

Przedsięwzięcie przewiduje przebudowę istniejących dróg. Przedsięwzięcie będzie realizowane w większości w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśnego „Zgniłka-Wieczno-Wronie”, gdzie obowiązuje uchwała nr XII/268/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśnego „Zgniłka-Wieczno-Wronie” (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2019 r., poz. 7362), wprowadzająca m.in. zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Jednocześnie, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 t.j.), zakazy obowiązujące na terenie obszaru chronionego krajobrazu nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego, którym w myśl ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 ze zm.), jest m.in. przebudowa i rozbudowa drogi publicznej.

Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie omawianej drogi zlokalizowany jest użytek ekologiczny (na terenie działki ewid. nr 3087/4 obręb 0005 Ludowice), utworzony rozporządzeniem nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r., Nr 8, poz. 76).

Użytek ekologiczny ten utworzono w celu ochrony bagna porośniętego roślinnością szuwarową oraz zaroślową i obowiązują tutaj uwarunkowania wynikające z art. 44 oraz 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru. Jednocześnie, zgodnie z przedstawionymi wyjaśnieniami, inwestycja nie spowoduje naruszenia ww. użytku ekologicznego. Z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo omawianego użytku względem przedmiotowej drogi, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy określił zalecenie co do tymczasowego wyгородzenia obiektu (na czas realizacji robót w jego sąsiedztwie), które (w przypadku wykonania) zrealizować należy z zachowaniem zakazów obowiązujących względem użytku ekologicznego.

Zamierzenie wymaga wycinki zadrzewień, w obrębie których nie stwierdzono siedlisk gatunków chronionych. Na podstawie przedłożonej dokumentacji, wskazano na dostosowanie terminu wycinki do okresu lęgowego ptaków, a także działania zabezpieczające rosnące zadrzewienia przed uszkodzeniem w czasie prowadzonych prac, co uwzględniono w niniejszej opinii, podając przykładowe rozwiązania w zakresie zabezpieczenia zadrzewień.

Ponadto, z uwagi na wycinkę wykonane zostaną nasadzenia zastępcze, w ramach których wprowadzone zostaną gatunki rodzime. Konieczność zastosowania gatunków rodzimych wynika również z wymogów art. 120 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W ramach inwestycji przewidziano oczyszczenie i udrożnienie istniejących przepustów drogowych, co poprawi warunki potencjalnej migracji i przemieszczania się małych zwierząt.

Na etapie realizacji przedsięwzięcia, prace budowlane, w szczególności praca ciężkiego sprzętu, wykonywanie prac ziemnych oraz transport materiałów budowlanych, spowodują okresowe uciążliwości takie jak: podwyższony poziom hałasu oraz emisję zanieczyszczeń do powietrza. Dla zminimalizowania ww. oddziaływań wszystkie prace w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej będą wykonywane wyłącznie w porze dziennej, z wyjątkiem prac wymagających ciągłości technologicznej (typu betonowanie). Natomiast materiały pyłące oraz masy bitumiczne będą transportowane samochodami, których skrzynia ładunkowa wyposażona zostanie w oponcę lub inne zabezpieczenie ograniczające pylenie materiału oraz emisję oparów asfaltu. Wszelkie uciążliwości związane z etapem realizacji mają charakter okresowy i ustąpią z chwilą zakończenia budowy. Biorąc pod uwagę odcinkowy charakter zadania inwestycyjnego, lokalizacja źródeł dźwięku i zanieczyszczeń powietrza będzie zmienna w czasie oraz ograniczona przestrzennie.

Nie stwierdza się znacząco negatywnego oddziaływania na korytarze migracji i obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, a ocena oddziaływania na środowisko w zakresie ochrony przyrody i obszarów Natura 2000 nie jest wymagana.

W przypadku jeśli skutkiem robót budowlanych bądź innych prac związanych z realizacją zamierzenia będzie podjęcie czynności objętych zakazami względem gatunków chronionych zwierząt, roślin oraz grzybów, wynikającymi z art. 51 i art. 52 ustawy o ochronie przyrody, np.:

- w odniesieniu do zwierząt objętych ochroną gatunkową – niszczenie ich siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, jak również niszczenie, usuwanie lub uszkodzenie gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień,
- w odniesieniu do grzybów i roślin – umyślne niszczenie osobników oraz niszczenie siedlisk lub ostoi roślin i grzybów,

Inwestor lub Wykonawca są zobowiązani do uzyskania zgody na wykonania czynności podlegających zakazom na zasadach określonych w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.

Ponadto informuję, że zgodnie z art. 120 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na obszarach objętych ochroną zabrania się wprowadzania do środowiska przyrodniczego oraz przemieszczania w tym środowisku roślin gatunków obcych.

Powyższe uwarunkowania prawne wymagają uwzględnienia na etapie planowania i realizacji, np. nasadzeń drzew i krzewów.

Przedsięwzięcie, ze względu na swój lokalny zasięg, nie wiąże się z oddziaływaniem transgranicznym.

Na etapie postępowania nie wpłynęły żadne uwagi czy wnioski, co do planowanego przedsięwzięcia.

Dysponując zgromadzonym materiałem w sprawie orzeczono jak w sentencji decyzji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Toruniu za pośrednictwem Wójta Gminy Ryńsk w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Załączniki:

- 1) Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia zgodnie z art. 84 ust. 2 cyt. ustawy.

WÓJT
mgr Władysław Łukasik

Otrzymują:

- 1) Pan Radosław Mochalski, Urząd Gminy Ryńsk
ul. Mickiewicza 21, 87-200 Wąbrzeźno;
- 2) Pozostałe strony postępowania;
- 3) a/a.

Do wiadomości:

- 1) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
ul. Dworcowa 81
85-009 Bydgoszcz;
- 2) Dyrektor Zarządu Zlewni w Toruniu
Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
ul. ks. Jerzego Popiełuszki 3,
87-100 Toruń;
- 3) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
ul. 1 Maja 46
87-200 Wąbrzeźno.

Załącznik do decyzji z dnia 2 sierpnia 2021 r., znak: WOŚ.6220.10.11.2021

Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia zgodnie z art. 84 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) przedsięwzięcia polegającego na przebudowie i rozbudowie drogi gminnej Nr 070307C Ludowice – Zieleń, gm. Ryńsk

Przedsięwzięcie polega na:

- przebudowie istniejącej drogi publicznej nr 070307C o nawierzchni ulepszonej kruszywem łamanym w miejscowościach Ludowice i Zieleń zlokalizowana na działkach nr 190, 191, 192 obręb Zieleń, gmina Ryńsk stanowiących Mienie Komunalne Gminy Ryńsk, na działkach nr 129/2, 129/3, 306 stanowiących mienie Gminy Ryńsk obręb Ludowice, gmina Ryńsk,
- rozbudowie w/w drogi nr 070307C na przyległych do drogi działkach nr 40/2, 48/2, 64, 65, 189 obręb Zieleń, gmina Ryńsk;
- rozbudowie w/w drogi nr 070307C na przyległych do drogi działkach nr 95, 154/1, 155/1, 160, 174/2, 174/7, 181/1, 182, 183/1, 184, 191/1, 195, 196, 198, 207, 209/1, 220/1, 222/7, 222/8, 222/9, 223, 301, 336, 337 obręb Ludowice, gmina Ryńsk;
- włączeniu drogi nr 070307C w obrębie skrzyżowania z drogą powiatową nr 1720C (dz. nr 92/1);
- przebudowie i rozbudowie skrzyżowań przedmiotowej drogi z drogami gminnymi nr 070313C, 070306C, 070273C.

Łączna długość zaplanowanej do przebudowy i rozbudowy drogi wynosi ok. 4,9 km.

Podstawowe parametry techniczne projektowanych dróg:

- Klasa techniczna: D,
- prędkość projektowa: $V_p=30$ km/h,
- kategoria ruchu: KR1
- przekrój poprzeczny: drogowy,
- szerokość jezdni: ok. 4,0 - 5,0 m,
- szerokość poboczy: ok. 0,75 m (wzmocnione kruszywem na szer. 0,5 m, gruntowe na szer. 0,25 m),
- pochylenie poprzeczne jezdni na odcinku prostym: 2% (dwustronne, jednostronne).

Technologia robót w ramach planowanego przedsięwzięcia:

- wykonanie robót ziemnych wraz z profilowaniem podłoża pod konstrukcję jezdni, zjazdów i poboczy przy użyciu koparki;
- korytowanie z profilowaniem istniejącego podłoża na jezdni i zjazdach przy użyciu koparki;
- wykonanie podbudowy jezdni i zjazdów z kruszywa kamiennego łamanego rozkładanego przy użyciu równiarki lub układarki oraz w przypadku niewielkich zakresów koparką, do zagęszczania warstw tłuczni stosuje się walce gładkie wibracyjne;
- ułożenie warstwy wiążącej i ścieralnej nawierzchni z mieszanki mineralno-bitumicznej ze skropieniem między warstwowym emulsją asfaltową przy użyciu rozścielaczy i walców drogowych;
- ułożenie warstwy z kruszywa kamiennego na poboczach i zjazdach przy użyciu układarki oraz w przypadku niewielkich zakresów koparką;
- uformowanie poboczy gruntowych z plantowaniem skarpi przy użyciu koparki i ręcznie przy użyciu łopat i grabi;

- wykonanie odcinków chodnika o nawierzchni z kostki betonowej układanej ręcznie;
- odtworzenie rowów przydrożnych przy użyciu koparki i ręcznie przy użyciu łopat;
- montaż elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego (oznakowanie poziome i pionowe, w tym m.in. znaki aktywne, progi zwalniające, przejścia dla pieszych, bariery ochronne, oświetlenie (słupy oświetleniowe z panelami fotowoltaicznymi i oprawami energooszczędny).

Prace ziemne związane z niwelacją i korytowaniem pod warstwy konstrukcyjne przewiduje się wykonywać na głębokość ok. 50 cm. Z racji charakteru przedsięwzięcia nie przewiduje się występowania procesów technologicznych w fazie eksploatacji inwestycji.

Niweleta w profilu podłużnym planowanej do przebudowy i rozbudowy drogi nr 070307C zaprojektowana zostanie „po terenie” z uwzględnieniem istniejącego ukształtowania terenu. Odprowadzenie wód opadowych nastąpi tak jak dotychczas powierzchniowo do gruntu w pas drogowy i do rowów za pomocą nadanych spadków podłużnych i poprzecznych. W ramach przedsięwzięcia nie planuje się podczyszczania wód opadowych i roztopowych pochodzących z jezdni. Celem przebudowy jest poprawa bezpieczeństwa, warunków komunikacyjnych drogi poprzez wzmocnienie konstrukcji, wykonanie profilowania poprzecznego i podłużnego, wykonanie bitumicznej nawierzchni jezdni oraz częściowo utwardzonych kruszywem kamiennym obustronnych poboczy. Przewiduje się także wykonanie utwardzonych zjazdów do posesji i na pola, odtworzenie i oczyszczenie odcinków istniejących rowów przydrożnych, wykonanie elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego (m.in. oznakowanie poziome i pionowe, progi zwalniające, przejścia dla pieszych, bariery ochronne, oświetlenie (słupy oświetleniowe z panelami fotowoltaicznymi i oprawami energooszczędny), wykonanie odcinków chodnika w tym peronu przystankowego o nawierzchni z kostki betonowej.

Skala i rozmiar przedsięwzięcia nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na środowisko, nie wpłynie na pogorszenie stanu środowiska przyrodniczego oraz zdrowia ludzkiego.

Na etapie realizacji robót związanych z przebudową drogi, prowadzenie prac w obrębie zabudowy może stanowić pewną uciążliwość akustyczną dla ludzi przebywających w najbliższym sąsiedztwie. Uciążliwości te ustąpią po zakończeniu realizacji inwestycji. Przebudowa dróg nie będzie źródłem hałasu wpływającego w znacznym stopniu na degradację klimatu akustycznego. W wyniku przeprowadzenia przebudowy i rozbudowy drogi wyeliminuje się jazdę po wyboistej nawierzchni co spowoduje płynność ruchu, (ograniczenie hamowania i ruszania pojazdów) i poprawę bezpieczeństwa ruchu (także poprzez poprawę parametrów drogi tj. m.in. zwiększenie szerokości jezdni, poboczy) oraz co istotne nastąpi zmniejszenie poziomu hałasu oraz pylenia.

WÓJT
mgr Władysław Łukasik